

שר הביטחון
MINISTER OF DEFENSE

הקריה, דב קכס"א תשע"א
8 קפצמקר 2011
קסו 10407

אל: יו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת

הנדון: הצעה לתיקון תקנות חובת המכרזים (התקשרויות מעהב"ט), התשנ"ג-1993

1. מצ"ב, כנספח א', נוסח הצעה לתיקון תקנות חובת המכרזים (התקשרויות מערכת הביטחון), התשנ"ג-1993. נוסח ההצעה לתיקון התקנות המצ"ב מבוסס על המלצות ועדה משותפת למשרדי הביטחון והאוצר וקוימה לגביו חובת ההתייעצות עם שר האוצר, כמחויב בחוק.
2. אנא הבא את נוסח ההצעה לתיקון התקנות המצ"ב בפני ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לאישור.
3. יצוין כי הועדה המשותפת למשרדי הביטחון והאוצר ממשיכה בעבודתה, כך שצפויים תיקונים נוספים לתקנות האמורות.

בברכה,

א. ב. א.
אהוד ברק
שר הביטחון

שר האוצר

כ"ו באדר א'
התשע"א
2 במרץ 2011
י.מ. 2010-33023

אל:
מר אהוד ברק
שר הביטחון

**הנדון: תקנות חובת המכרזים (התקשרויות מערכת הבטחון) (תיקון), התשע"א-
2010**

בהתאם לסעיף 5 לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992, אני מאשר כי קוימה עימי חובת
התייעצות לגבי נוסח התקנות שבנדון, המצורף למכתבי זה.

בברכה
ד"ר יובל שטייניץ

העתק:
עו"ד יואל בריס - היועץ המשפטי, משרד האוצר
מר שוקי אורן - החשב הכללי, משרד האוצר

תקנות חובת המכרזים (התקשרויות מערכת הבטחון) (תיקון), התשע"א - 2011

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 3, 4, ו-5 לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב - 1992¹, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

תיקון תקנה 1

1. בתקנה 1 לתקנות חובת המכרזים (התקשרויות מערכת הבטחון), התשנ"ג - 1993² (להלן – התקנות העיקריות), לפני הגדרת "מכרז" יבוא:

"חוק החברות הממשלתיות" – חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה – 1975³.

2. אחרי תקנה 2 לתקנות העיקריות יבוא:

"העדפת התקשרויות במכרז

- א2 (א) משרד הבטחון יעדיף, ככל הניתן, לבצע התקשרויות בדרך של מכרז פומבי, גם מקום שהותר לו לפי תקנות אלה לבצע אותן התקשרויות שלא בדרך של מכרז פומבי.
- (ב) החלטה של משרד הבטחון לבצע התקשרות בדרך של מכרז סגור תעשה לפי תקנות אלה, לאחר בחינת האפשרות לערוך מכרז פומבי וככל שמוצדק וסביר בנסיבות הענין לבצע את ההתקשרות שלא בדרך של מכרז פומבי.
- (ג) החלטה של משרד הבטחון לבצע התקשרות שלא בדרך של מכרז, תתקבל לפי תקנות אלה לאחר בחינת האפשרות לערוך את ההתקשרות בדרך של מכרז, וככל שהדבר מוצדק וסביר בנסיבות העניין.
- (ד) משרד הבטחון יעשה כל שניתן כדי שהתקשרות לא תהפוך דחופה, באופן המצריך את עשייתה בפטור ממכרז לפי תקנה 3(12).

3. בתקנה 3 לתקנות העיקריות –

תיקון תקנה 3

- (1) בפסקה (1) בכל מקום, במקום "10,000" יבוא "20,000" ובמקום "25,000" יבוא "50,000";
- (2) בפסקה (2), בסופה יבוא "על סכום העסקה על 1,800,000 שקלים חדשים, טעון הפטור גם אישור המנהל";
- (3) במקום פסקה (3) יבוא:

¹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 114; התשס"ו, עמ' 356.
² ק"ת התשנ"ג, עמ' 841; התשס"ח עמ' 388.
³ ס"ח התשל"ה, עמ' 132

"(3) עסקה עם בעל רעיון חדשני וייחודי בתחום הבטחוני, שפנה מיוזמתו, לבחינת הרעיון או לפיתוחו הראשוני, ובלבד שועדת פטור החליטה, מטעמים שיירשמו, שאין מקום לפניה לקבלת רעיונות מגורמים נוספים או שנעשתה פניה כאמור והיא לא נענתה; הפטור טעון גם אישור המנהל;" ;

(4) בפסקה (6), אחרי "(בפסקה זו – עסקת המשך)" יבוא "נעשתה העסקה הראשונה שלא בעקבות מכרו, טעון הפטור לעסקת המשך בסכום העולה על 1,800,000 שקלים חדשים גם אישור המנהל;" ;

(5) במקום פסקה (8) יבוא :

" (8) עסקאות המשך בין אותם צדדים, הנערכות מטעמים של חסכון או יעילות במסגרת פרויקט אחד, עד לסיום הפרויקט;" ;

(6) בפסקה (9), במקום "ובלבד שהעסקה הינה בתנאים שאינם גרועים למזמין מאלה שבהתקשרות שבוטלה" יבוא "ובלבד שקבלן המשנה או ספק המשנה הועסק בהיקף מהותי במסגרת החתקשרות שבוטלה ושהעסקה הינה בתנאים שאינם גרועים למזמין מאלה שבהתקשרות שבוטלה;" ;

(7) בפסקה (11), בסופה יבוא "פטור לעסקה כאמור בסכום העולה על 1,800,000 שקלים חדשים, טעון גם אישור המנהל;" ;

(8) בפסקה (12), במקום "הודעה על הפטור מחובת מכרז תימסר למנהל" יבוא "בעסקה שסכומה עולה על 1,800,000 שקלים חדשים טעון הפטור גם אישור המנהל ובעסקה שסכומה נמוך מ- 1,800,000 שקלים חדשים תימסר למנהל הודעה על הפטור;" ;

(9) בפסקה (15), חמילים "התשל"ה – 1975" – יימחקו ;

(10) בפסקה (27), בסופה יבוא "הפטור טעון גם אישור ראש האגף הנוגע בדבר;" ;

(11) בפסקה (28) –

(א) במקום פסקת משנה (א) יבוא :

"(א) העברת זכות כאמור, בדירה או במקרקעין שיש עליהם מבנה למגורים למי שהוא זכאי אגף שיקום נכים במשרד הבטחון או אגף משפחות וחנצחה במשרד הבטחון וגר באותה דירה או באותם מקרקעין, בהמלצת ראש האגף הנוגע בדבר; לא נעשו בדירה או במקרקעין התאמות מיוחדות לזכאי כאמור עמו נעשית העסקה, טעון הפטור גם אישור המנהל;" ;

(ב) בפסקת משנה (ב), אחרי "ממשלתי" יבוא "הפטור טעון גם אישור המנהל;" ;

(12) בפסקה (29), אחרי "עסקת מכר עם קונה" יבוא "בישראל או עם קונה שהוא תושב מדינת חוץ", ואחרי "לא היתה פניה של קונים נוספים לגביה" יבוא "ושהתמורה בעדה לא תפחת מהמחיר שקבעה ועדה לקביעת מחירי עודפים, הפועלת במשרד הבטחון";

(13) במקום פסקה (31) יבוא:

"(31) עסקת ביטוח עם מי שאינו תושב ישראל או עם תאגיד שלא התאגד בישראל לפי הדין הישראלי ואשר ניהולו השוטף ומרכז עסקיו אינם בישראל";

(14) בפסקה (35), במקום "ניתוח מערכות, תיכנות" יבוא "ניתוח מערכות לשימושים בטחוניים או תיכנות לשימושים בטחוניים".

4. בתקנה 4 לתקנות העיקריות, פסקה (4) – בטלה. **תיקון תקנה 4**

5. בתקנה 5 לתקנות העיקריות – **תיקון תקנה 5**

(1) בתקנת משנה (א) -

(א) בפסקה (1), במקום "100,000" יבוא "200,000";

(ב) בפסקה (2), במקום "מוגבל" יבוא "שמור";

(ג) במקום פסקה (6) יבוא:

"(6) עסקה לרכש או לאחזקה של טובין בעלי תכונות מיוחדות ואפיונים בלתי נפוצים, לרבות מערכות אמצעי לחימה, מערכות שליטה ובקרה או טובין שאין לגביהם מפרט טכני";

(ד) בפסקה (10), במקום "ניתוח מערכות, תיכנות" יבוא "ניתוח מערכות לשימושים בטחוניים או תיכנות לשימושים בטחוניים";

(2) בתקנת משנה (ג), במקום "100,000" יבוא "200,000".

6. בתקנה 7 לתקנות העיקריות – **תיקון תקנה 7**

(1) בתקנת משנה (א) -

(א) במקום חרישה יבוא:

" (א) משרד הבטחון רשאי לערוך מכרז מיוחד אשר ייערך לפי הכללים שלהלן: "

(ב) במקום פסקה (2), יבוא:

"(2) ועדת המכרזים רשאית, לאחר בחינת ההצעות למכרז, להחליט לגבי העסקאות המפורטות בתקנה 5(א) (5) עד (10), כי ינוהל לפי הכללים שלהלן, משא ומתן עם הספקים שהצעותיהם יעברו את סף ההתאמה, שייקבע מראש על פי אמות מידה כאמור בפסקה (1); המשא ומתן ינוהל תוך הקפדה על מתן הזדמנות חוגנת לכל המציעים שעמם הוא מנוהל; תוכנו של המשא ומתן ירשם בפרוטוקול."

(2) תקנת משנה (ב) - בטלה;

(3) תקנת משנה (ג) - בטלה;

(4) במקום הרישה של תקנת משנה (ד) יבוא:

"(ד) לגבי עסקאות לרכישת בעלות או זכות אחרת במקרקעין, להלן הכללים לעריכת מכרז מיוחד:".

7. בתקנה 8 לתקנות העיקריות -

(1) בתקנת משנה (ב), במקום "שלושה מליון" יבוא "5,000,000";

(2) בתקנת משנה (ג), בסופה יבוא "ואולם חוות דעת של היועץ המשפטי למערכת הבטחון או של נציגו, שניתנה לוועדת הפטור, תכריע בעניינים משפטיים."

8. בתקנה 11(ג) לתקנות העיקריות, בפסקה (1), בסופה יבוא "לרבות מועדים לביצוע ואופציה, אם ישנה;".

9. בתקנה 17 לתקנות העיקריות -

(1) בתקנת משנה (א), במקום "שבו יירשמו, בין היתר, מספר המעטפות שנמצאו בתוכה, תכולתן, זיהויין, וככל הניתן, גם המחיר המוצע או המבוקש, לפי העניין" יבוא "שבו יירשם, לפני פתיחת המעטפות, האומדן לפי תקנה 13 וכן יירשמו בו, בין היתר, מספר המעטפות שנמצאו בתיבת המכרזים, זיהויין, תכולתן ובמכרז רגיל - גם המחירים המוצעים;"

(2) בתקנת משנה (ה), אחרי "בכפוף לחוראות תקנת משנה (ד), תפסול ועדת המכרזים" יבוא "הצעות שהוגשו שלא בהתאם להצעה המבוקשת במסמכי המכרז, או";

(3) במקום תקנת משנה (ו) יבוא:

"(ו) הצעות שצורפה להן הסתייגות עקרונית או שיש בהן שינוי יסודי של תנאי המכרז - פסולות;"

(4) בתקנת משנה (ט), בסופה יבוא " ; במכרז סגור טעונה החלטת ועדת המכרזים אישור של ראש האגף הנוגע לגבי עסקה שסכומה אינו עולה על 1,800,000 שקלים חדשים. או אישור של המנהל לגבי עסקה שסכומה עולה על 1,800,000 שקלים חדשים;"

(5) בתקנת משנה (יא) -

(א) בפסקה (1), אחרי "שההתקשרות בעסקה נושא המכרז נדרשת בדחיפות" יבוא "או סברה שעריכת מכרז נוסף תביא תועלת";

(ב) בפסקה (2), אחרי "שההתקשרות בעסקה נושא המכרז נדרשת בדחיפות" יבוא "או סברה שעריכת מכרז נוסף לא תביא תועלת";

(6) בתקנת משנה (יב), בסופה יבוא "ואולם חוות דעת היועץ המשפטי למערכת תבטחון או של נציגו, שניתנה לוועדת המכרזים, תכריע בעניינים משפטיים.";

(7) במקום תקנת משנה (יג) יבוא:

"(יג) לכל משתתף במכרז תמסר הודעה על המציע או המציעים שהצעותיהם נבחרו על פי ההחלטה של ועדת המכרזים ובמכרז רגיל תכלול ההודעה גם את מחיר ההצעה או ההצעות שנבחרו; כמשך תקופה שלא תעלה על 30 יום ממועד ההודעה כאמור, יהיה רשאי משתתף במכרז לבקש לעיין בהחלטה הסופית של ועדת המכרזים ובנימוקיה ובהצעה הזוכה במכרז; העיון כאמור יתן לו, למעט כאשר ועדת המכרזים החליטה בהחלטה מנומקת שלא להרשות העיון, כולו או חלקו, מסיבות של סודיות בטחונית, סודיות מסחרית או מקצועית, פגיעה בבטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בכלכלתה, בבטחון הציבור או פגיעה בכל זכות אחרת המוגנת על פי כל דין; ניתן לקבוע במסמכי המכרז כי העיון יעשה תמורת תשלום לכיסוי העלות."

10. בתקנה 24(א) לתקנות העיקריות -

תיקון תקנה 24

(1) בפסקה (2), במקום "100,000" יבוא "200,000", במקום "חצי מיליארד" יבוא "1,000,000,000" ובמקום "300,000" יבוא "600,000";

(2) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(א2) עסקה של חברה בהפרטה, כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, אשר מחזור העסקאות השנתי שלה עולה על 2,080,000,000 שקלים חדשים, ובלבד ששווי העסקה אינו עולה על 3,000,000 שקלים חדשים;"

11. במקום תקנה 28(א) לתקנות העיקריות יבוא:

" (א) המנהל הכללי של חברה ממשלתית ימנה לחברה, באישור דירקטוריון החברה, ועדה או ועדות מכרזים, שבכל אחת מהן יהיו שלושה חברים לפחות, כולל היושב ראש, הנמנים עם עובדי החברה ואינם נמנים על חברי דירקטוריון החברה; הרכב כל אחת מהועדות יהיה כלהלן:

(1) המנהל הכללי של החברה הממשלתית, או מי שהוא מינה לנציגו, יכהן כיושב ראש הועדה;

(2) חשב החברה הממשלתית או מי שהוא מינה לנציגו;

(3) היועץ המשפטי של החברה הממשלתית או עורך דין שהוא מינה לנציגו; לא מכהן בחברה יועץ משפטי הנמנה עם עובדי החברה, ישתתף בשיבות הועדה יועץ משפטי שאינו נמנה עם עובדי החברה, או נציגו, אולם מעמדו בה לא יהיה כשל חבר ולא תהיה לו זכות הצבעה;

(4) עד שני חברים נוספים שימנה המנהל הכללי של החברה הממשלתית, אם החליט לעשות כן ורשאי הוא, במקרים חריגים, למנותם שלא מבין עובדי החברה אם מצא כי הנסיבות המקרה קיים הכרח לכך, ובלבד שנימק את החלטתו בכתב."

12. בתקנה 33 לתקנות העיקריות, במקום "לאחרונה לפני תחילתן של תקנות אלה" יבוא "ב-15 בינואר 2009".

13. תחילתן של תקנות אלה שישים יום מפרסומן והן יחולו על מכרזים שפורסמו מיום תחילתן ולאחריהם.

ב _____ התשע"א

ב _____ (2011)

(חמ 2385-3)

אהוד ברק

שר הביטחון

דברי הסבר

רקע כללי ועקרונות יסוד

1. בשל היקף התקשרויות מערכת הבטחון, מורכבותן ורגישותן וכן בשל האחריות הבטחונית הכבדה המוטלת על מערכת הבטחון, הוסמך שר הבטחון בחוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992 לקבוע בתקנות נפרדות, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, כללים לגבי עסקאות מערכת הבטחון.
2. בסעיף 8 להחלטת ממשלה מסי 485 מיום 12.9.06, הוטל על שר האוצר, בתיאום עם שר הבטחון, להקים וועדה משותפת למשרדי האוצר והבטחון, אשר תבחן התאמה, ככל הניתן, של תקנות חובת המכרזים (התקשרויות מערכת הבטחון), התשנ"ג-1993 (להלן: "תקנות מערכת הבטחון"), שחותקנו מכוח ההסמכה הנ"ל, לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993.
3. הועדה המשותפת, בראשות היועצת הכלכלית למערכת הבטחון וסגן בכיר לחשב הכללי במשרד האוצר, בחנה את ביצוע החתאמות כאמור, תוך שימת דגש על המאפיינים היחודיים של משרד הבטחון.
4. הצעת התקנות היא פרי המלצות הועדה המשותפת.

עיקרי התיקונים

א) צמצום אפשרות השימוש בעילות הפטור ממכרז על ידי:

- (1) הוספת תקנה 2א, לפיה על משרד הבטחון להעדיף, ככל הניתן, לבצע את התקשרויותיו בדרך של מכרז, וזאת אף אם קיימות בתקנות עילות פטור ממכרז לאותן התקשרויות;
- (2) הוספת תנאים לעילות הפטור ממכרז – תקנה 3 פסקאות (3), (8), (9), (29) ו- (35) ותקנה 5א(10) שעניינה פטור ממכרז פומבי;
- (3) הוספת דרישה לקבלת אישורים נוספים לפטור ממכרז, בדרך כלל של מנכ"ל משרד הבטחון – תקנה 3 פסקאות (2), (3), (6), (11), (12), (27) ו- (28)א ו-ב;
- (4) צימצום הפטור לעסקאות ביטוח להתקשרות עם גורמים שאינם ישראלים – תקנה 3(31);

ב) שיפור הליכים תחרותיים

תקנה 7, שעניינה "מכרז מיוחד", שבו הזוכה נקבע על סמך אמות מידה נוספות על אמת המידה של המחיר ושמותר לנהל במסגרתו משא ומתן עם המציעים, שונתה באופן שבוטלה ההגבלה לגבי עסקאות בחן מותר לקיים "מכרז מיוחד", אולם הושארה, כמתחייב מהוראות חוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992, החגבלה לגבי העיסקאות שבתן מותר לקיים משא ומתן עם המציעים; בכך יגדל מגוון האפשרויות לקיים, במקרים המתאימים, מכרז שבו הזוכה נקבע על סמך אמות מידה נוספות על אמת המידה של המחיר.

ג) שינויים בנחלי עבודת ועדות המכרזים וועדות הפטור

- (1) הקטנת גובה סכום עסקה המחייב השתתפות היועץ המשפטי למערכת הבטחון או נציגו בוועדת פטור ממכרז, מסכום העולה על 6 מיליון ₪ ל-5 מיליון ₪ - תקנה 8(ב);
- (2) קביעה מפורשת שחוות דעת יועץ משפטי לוועדת מכרזים או לוועדת פטור ממכרז מכריעה – תקנות 8(יג) ו-17(יב);
- (3) הוספת תנאי לפיו בחירת הצעה יחידה במכרז סגור טעונה גם אישור ראש האגף הנוגע כאשר סכום העסקה הינו עד 1,800,000 ₪ או אישור מנכ"ל משרד הבטחון, כאשר סכום העסקה עולה על 1,800,000 ₪ - תקנה 17(ט);

ד) עדכון סכומים

הסכומים הנקובים בתקנות מערכת הבטחון עודכנו בהתאמה למדד המחירים לצרכן ולסכומים מקבילים בתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993 – תקנות 3(1), 5(א), 5(ג) ו-24(א);

ה) הוספות

הפרק הדין בחברות ממשלתיות ובחברות בת ממשלתיות שבאחריות שר הבטחון הותאם לפרק המקביל בתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, על ידי הוספת תקנה 24(א) ותיקון תקנה 28(א);